

ปัญหาการใช้วัสดุการสอนในหอสมุดกลางของคณาจารย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น

นางสาว พะวงศิศ เทียนทิม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๔

I16638955

๒

PROBLEMS IN THE USE OF INSTRUCTIONAL MATERIALS IN
THE CENTRAL LIBRARY BY THE KHON KAEN UNIVERSITY FACULTY

Miss Pawongpit Thientim

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1981

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหาการใช้วัสดุการสอนในหอสมุดกลางของคณาจารย์มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น
ชื่อ นางสาว พวงพิศ เทียนทิม
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วณิดา สุรวดี
รองศาสตราจารย์ ดร. สรชัย พิศาลบุตร
ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา ๒๕๒๓

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการใช้หอสมุดกลางของคณาจารย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น และศึกษางานบริการของหอสมุดกลางที่ให้แก่อำจารย์ ตลอดจนศึกษาปัญหาและความต้องการใช้วัสดุการสอนในหอสมุดกลางของอาจารย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยคาดว่าผลจากการวิจัยนี้ จะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารและบรรณารักษ์ นำไปแก้ไขปรับปรุงหอสมุดกลางและจัดหาวัสดุการสอน ตลอดจนปรับปรุงงานบริการเพื่อสนองความต้องการของคณาจารย์

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณาจารย์ซึ่งได้รับเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากคณาจารย์ประจำ ๗ คณะ จำนวน ๒๓๖ คน โดยจำแนกเป็นคณาจารย์ที่เป็นสมาชิกหอสมุดกลาง จำนวน ๑๓๐ คน และคณาจารย์ที่ไม่เป็นสมาชิกหอสมุดกลาง จำนวน ๑๐๖ คน ให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โดยได้รับแบบสอบถามคืนจำนวนทั้งสิ้น ๒๐๔ ชุด หรือ ร้อยละ ๘๘.๕๕ ของจำนวนที่แจกแบบสอบถาม

ผลของการวิจัยสรุปได้ว่า คณาจารย์ส่วนใหญ่นิยมใช้ตำราภาษาต่างประเทศเพื่อการค้นคว้าประกอบการสอน รองลงมาใช้ตำราภาษาไทย ในด้านการเข้าใช้หอสมุดกลาง คณาจารย์ใช้หอสมุดกลางน้อยมาก คือหลายเดือนครั้ง จุดมุ่งหมายสำคัญที่ใช้คือ เพื่อการค้นคว้าประกอบการสอน ส่วนจำนวนวัสดุการสอนในหอสมุดกลาง คณาจารย์เห็นว่า วัสดุการสอนเกือบทุกหมวดมีจำนวนน้อย สาเหตุที่คณาจารย์ไม่ยอมเข้าใช้หอสมุดกลาง เพราะ

หอสมุดกลางอยู่ไกล คณาจารย์ไปใช้ไม่สะดวก และวัสดุการสอนมีไม่ตรงกับความต้องการ ทั้งยังเก๋าล้าสมัย ส่วนในค่านบริการนั้น คณาจารย์นิยมใช้บริการพิมพ์หนังสือและวัสดุการสอนอื่น ๆ มากที่สุด สำหรับบริการที่คณาจารย์ต้องการให้หอสมุดกลางจัดมากที่สุดคือ จัดทำคู่มือช่วยค้นคว้าหนังสือที่มีวิธีใช้ยุ่งยาก จัดทำรายชื่อหนังสือใหม่แจกตามสาขาวิชาที่อาจารย์สนใจ หมุนเวียนวารสารทางวิชาการฉบับใหม่สุดแก่อาจารย์ และบริการถ่ายเอกสารจากต่างประเทศ ส่วนข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ นั้น คณาจารย์ต้องการให้หอสมุดกลางปรับปรุงกฎเกณฑ์ระเบียบการเข้าใช้ห้องสมุดให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ตลอดจนต้องการให้ปรับปรุงวัสดุการสอนทุกหมวดให้ทันสมัย และมีจำนวนเพียงพอกับความต้องการของคณาจารย์ รวมทั้งปรับปรุงกริยามารยาทของบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริการให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ควรมีการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดในค่านต่าง ๆ ด้วย

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัยต่อผู้บริหารมหาวิทยาลัยคือ ควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้แก่หอสมุดกลางอย่างเพียงพอ เพื่อการดำเนินงานและจัดซื้อวัสดุการสอนที่จำเป็นต่อการสอน และความต้องการของคณาจารย์ในแต่ละสาขาวิชา ส่วนข้อเสนอแนะสำหรับห้องสมุดคือ ควรจัดหาบุคลากรที่มีคุณวุฒิและคุณสมบัติให้เพียงพอกับการดำเนินงานอันมีประสิทธิภาพ และควรมีการประชาสัมพันธ์ของห้วงสมุดให้ดีขึ้นกว่าปัจจุบันด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Problems in the Use of Instructional Materials
 in the Central Library by the Khon Kaen
 University Faculty

Name Miss Pawongpit Thientim

Thesis Advisors Assistant Professor Vanida Suravadee
 Associate Professor Dr. Sorachai Bhisalbutra

Department Library Science

Academic Year 1980

ABSTRACT

This research aimed to study the faculty use of Khon Kaen University Central Library, the services that rendered to them and also to study the problems and needs to use the instructional materials in the Library. It was expected that the result would be used as guidelines for future improvement of the library, the acquisition and service promotion.

236 full-time instructors of 7 faculties--130 library members and 106 non-members were sampled to answer the questionnaire of which 209 or 88.55 % were returned.

The research can be concluded that for teaching preparation the majority of the respondents selected foreign language textbooks in preference to others. The next higher number used Thai language textbooks. The frequency of using Central Library was very low--once in several months. Their main purpose of using the library was for teaching. The faculty pointed out that the inadequacy and

irrelevance of the instructional materials to the curriculum and also the location of the library discourage them to go. Of all library services, lending service was used more than any others. The suggested services were producing the handbook for using difficult references, selected dissemination of information (SDI), circulation of current periodicals and photo-duplication of publications from abroad.

The faculty recommended that the library regulations should be developed, the library collection should be increased both quantitatively and qualitatively. Library staff who rendered services should have better human relationship. Furthermore library publicity should be emphasized.

The researcher's recommendation to the university administrators is that budget should be provided adequately for the library management and acquisition.

Recommendations to the library are to employ enough qualified librarians to manage efficiently and also the public relation of the library should be improved.

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วนิดา สุรวดี และรองศาสตราจารย์ ดร. สรชัย พิศาลบุตร ซึ่งเป็นผู้ควบคุมการวิจัย โดยได้กรุณา สละเวลาตรวจทานแก้ไข และให้คำแนะนำในด้านวิชาการและสถิติแก่ผู้วิจัย ด้วยความเอา ใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา รวมทั้งขอขอบพระคุณคณาจารย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้ให้ความ ร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และคณาจารย์อีกหลายท่านที่ได้กล่าวชื่อนาม ซึ่งช่วยกรุณา เก็บรวบรวมแบบสอบถาม นอกจากนี้ขอขอบคุณเพื่อน ๆ บรรณารักษ์ ๒๐ ผู้เป็นกำลังใจให้ แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และอาจารย์บุญส่ง วัฒนกิจ ผู้ให้ความสนับสนุนจนกระทั่งวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

พระวงศิศ เทียนทิม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
รายการตารางประกอบ.....	ฉ

บทที่

๑. บทนำ.....	๑
ความเป็นมาของปัญหา.....	๒
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	๒
สมมติฐานของการวิจัย.....	๒
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	๓
ขอบเขตจำกัดของการวิจัย.....	๓
วิธีดำเนินการวิจัย.....	๔
นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	๔
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๔
๒. บทบาทของห้องสมุดกับการสอนของอาจารย์.....	๑๖
ความสำคัญของห้องสมุดมหาวิทยาลัย.....	๑๖
วัตถุประสงค์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัย.....	๑๘
บทบาทของห้องสมุดมหาวิทยาลัยกับการสอนของอาจารย์.....	๑๘
ความร่วมมือระหว่างบรรณารักษ์กับอาจารย์.....	๒๐
บริการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยสำหรับอาจารย์.....	๒๒
บริการจ่าย-รับ.....	๒๒

บริการจ่าย-รับของอาจารย์ในห้องสมุดมหาวิทยาลัย.....	๒๕
บริการหนังสือสำรอง.....	๒๖
บริการหนังสือจอง.....	๒๘
บริการถ่ายเอกสาร.....	๒๘
บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า.....	๒๘
บริการข่าวสารทันสมัยของห้องสมุด.....	๓๑
บริการยืมระหว่างห้องสมุด.....	๓๕
บริการห้องสมุดมหาวิทยาลัยสำหรับอาจารย์ในประเทศไทย.....	๓๖
ความเป็นมาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น.....	๓๗
สำนักงานหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยขอนแก่น.....	๓๘
๓. วิธีดำเนินการวิจัยและผลการวิเคราะห์.....	๔๗
วิธีดำเนินการวิจัย.....	๔๗
ลักษณะของข้อมูล.....	๔๗
ปริมาณของข้อมูล.....	๔๘
การสร้างแบบสอบถาม.....	๔๘
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	๔๙
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	๔๙
๔. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	๕๘
บรรณานุกรม.....	๑๑๕
ภาคผนวก.....	๑๒๐
ประวัติผู้เขียน.....	๑๓๗

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
๑. แสดงจำนวนร้อยละของคณาจารย์ที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิก หอสมุดกลาง จำแนกตามคณะและเพศ.....	๔๑
๒. แสดงจำนวนร้อยละของคณาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิ- การศึกษาและการเป็นสมาชิก.....	๔๒
๓. แสดงจำนวนร้อยละของคณาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ตำแหน่งงานทางวิชาการของคณาจารย์ การเป็นสมาชิก และคณะ....	๔๓
๔. แสดงจำนวนร้อยละของคณาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม งานในหน้าที่ การเป็นสมาชิกและคณะ.....	๔๔
๕. แสดงจำนวนร้อยละของคณาจารย์ที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิก หอสมุดกลาง จำแนกตามสิ่งพิมพ์ที่ใช้ค้นคว้า.....	๔๗
๖. แสดงจำนวนร้อยละของคณาจารย์ที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิก หอสมุดกลาง ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของห้องสมุด ต่อการสอน จำแนกตามคณะ.....	๕๘
๗. แสดงจำนวนร้อยละของคณาจารย์ที่เข้าใช้หอสมุดกลาง จำแนกตาม ความถี่ของการใช้ การเป็นสมาชิกและคณะ.....	๖๐
๘. แสดงจำนวนร้อยละของคณาจารย์ที่ใช้หอสมุดกลาง จำแนกตามเวลา ที่ใช้ การเป็นสมาชิกและคณะ.....	๖๑
๙. แสดงจำนวนร้อยละของคณาจารย์ จำแนกตามจุดมุ่งหมายที่ไปใช้ หอสมุดกลาง การเป็นสมาชิกและคณะ.....	๖๒
๑๐. แสดงจำนวนร้อยละของคณาจารย์ที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิก หอสมุดกลาง จำแนกตามวิธีการค้นหาเรื่องที่ต้องการในหอสมุดกลาง และคณะ.....	๖๓

ตารางที่

หน้า

๑๑. แสดงจำนวนร้อยละของคณาจารย์ จำแนกตามประเภทของงานบริการ
ที่ใช้ การเป็นสมาชิกและคณะ..... ๖๔

๑๒. แสดงค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของคำตอบที่เกี่ยวข้องกับปริมาณการใช้
วัสดุการสอนในหอสมุดกลาง และการตีความหมาย จำแนกตาม
ประเภทวัสดุการสอน และคณะของคณาจารย์ที่เป็นสมาชิกหอสมุดกลาง ๖๗

๑๓. แสดงค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของคำตอบที่เกี่ยวข้องกับปริมาณการใช้
วัสดุการสอนในหอสมุดกลาง และการตีความหมาย จำแนกตามประเภท
วัสดุการสอน และคณะของคณาจารย์ที่ไม่เป็นสมาชิกหอสมุดกลาง.... ๖๘

๑๔. แสดงค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของคำตอบเกี่ยวกับจำนวนวัสดุการสอนใน
หอสมุดกลาง และการตีความหมาย จำแนกตามประเภทวัสดุการสอน
และคณะของคณาจารย์ที่เป็นสมาชิกหอสมุดกลาง..... ๗๑

๑๕. แสดงค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของคำตอบเกี่ยวกับจำนวนวัสดุการสอนใน
หอสมุดกลาง และการตีความหมาย จำแนกตามประเภทวัสดุการสอน
และคณะของคณาจารย์ที่ไม่เป็นสมาชิกหอสมุดกลาง..... ๗๓

๑๖. แสดงค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของคำตอบเกี่ยวกับจำนวนหนังสือหมวด
ต่าง ๆ ในหอสมุดกลาง และการตีความหมาย จำแนกตามหมวด
หนังสือ และคณะของคณาจารย์ที่เป็นสมาชิกหอสมุดกลาง..... ๗๕

๑๗. แสดงค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของคำตอบเกี่ยวกับจำนวนหนังสือหมวด
ต่าง ๆ ในหอสมุดกลาง และการตีความหมาย จำแนกตามหมวด
หนังสือ และคณะของคณาจารย์ที่ไม่เป็นสมาชิกหอสมุดกลาง..... ๗๗

๑๘. แสดงค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของคำตอบเกี่ยวกับความคิดเห็นของ
คณาจารย์ที่มีต่อปัญหาการใช้วัสดุการสอน และการตีความหมาย
จำแนกตามประเภทของสิ่งพิมพ์ และคณะของคณาจารย์ที่เป็น
สมาชิกหอสมุดกลาง..... ๘๐

ตารางที่

หน้า

๑๘. แสดงคำเฉลยถ่วงน้ำหนักของคำตอบ เกี่ยวกับความคิดเห็นของ คณาจารย์ที่มีต่อปัญหาการใช้วัสดุการสอน และการตีความหมาย จำแนกตามประเภทของสิ่งพิมพ์ และคณะของคณาจารย์ที่ไม่เป็น สมาชิกหอสมุดกลาง.....	๘๕
๒๐. แสดงคำเฉลยถ่วงน้ำหนักของคำตอบ เกี่ยวกับความคิดเห็นของ คณาจารย์ที่เป็นสมาชิกหอสมุดกลาง จำแนกตามปัญหาและคณะ.....	๘๑
๒๑. แสดงคำเฉลยถ่วงน้ำหนักของคำตอบ เกี่ยวกับความคิดเห็นของ คณาจารย์ที่ไม่เป็นสมาชิกหอสมุดกลาง จำแนกตามปัญหาและคณะ.....	๘๓
๒๒. แสดงคำเฉลยถ่วงน้ำหนักของคำตอบ เกี่ยวกับความคิดเห็นของ คณาจารย์ที่เป็นสมาชิกหอสมุดกลาง จำแนกตามบริการที่ต้องการ และคณะ.....	๘๕
๒๓. แสดงคำเฉลยถ่วงน้ำหนักของคำตอบ เกี่ยวกับความคิดเห็นของ คณาจารย์ที่ไม่เป็นสมาชิกหอสมุดกลาง จำแนกตามบริการที่ต้องการ และคณะ.....	๘๗

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย